

1206**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 7 grudnia 2000 r.

w sprawie wyżywienia żołnierzy odbywających czynną służbę wojskową.

Na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 43, poz. 165, z 1996 r. Nr 7, poz. 44, Nr 10, poz. 56 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 6, poz. 31, Nr 28, poz. 153, Nr 80, poz. 495, Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 770 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 146, poz. 961 i Nr 162, poz. 1114 i 1126, z 1999 r. Nr 50, poz. 500 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 109, poz. 1156) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa przypadki oraz zasady i normy, według których żołnierze odbywający czynną służbę wojskową w ramach powszechnego obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej otrzymują bezpłatne wyżywienie lub równoważnik pieniężny.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) żołnierzach — należy przez to rozumieć żołnierzy, którzy odbywają zasadniczą służbę wojskową, cwi-

- czenia lub przeszkolenie wojskowe albo okresową służbę wojskową,
- 2) żołnierzu służby zasadniczej — należy przez to rozumieć żołnierza, który odbywa zasadniczą służbę wojskową, oraz podoficera i szeregowego rezerwy, powołanego do odbycia ćwiczeń wojskowych,
 - 3) żołnierzu służby nadterminowej — należy przez to rozumieć żołnierza odbywającego nadterminową zasadniczą służbę wojskową, a także okresową służbę wojskową,
 - 4) oficerze rezerwy — należy przez to rozumieć oficera, a także chorążego lub podchorążego rezerwy, odbywającego ćwiczenia wojskowe lub przeszkolenie wojskowe,
 - 5) żołnierzu rezerwy — należy przez to rozumieć oficera, podoficera i szeregowego rezerwy, powołanego do odbycia ćwiczeń wojskowych,
 - 6) zasadniczej normie żywienia — należy przez to rozumieć ilość środków spożywczych przysługującą żołnierzowi w ciągu doby,
 - 7) dodatkowej normie żywienia — należy przez to rozumieć ilość środków spożywczych lub napoju, przysługującą żołnierzowi w ciągu doby jako uzupełnienie zasadniczej normy żywienia albo jako oddzielny posiłek lub porcja napoju,
 - 8) wartości pieniężnej normy żywienia — należy przez to rozumieć wartość produktów spożywczych, w cenach zakupu, wchodzących w skład zasadniczej lub dodatkowej normy żywienia,
 - 9) sportowcach wojskowych — należy przez to rozumieć żołnierzy czynnie uprawiających sport w wojskowych ośrodkach szkolenia sportowego, a także żołnierzy uczestniczących w zgrupowaniach przygotowawczych i zawodach sportowych, organizowanych zgodnie z planem szkolenia od związku taktycznego wzwyż,
 - 10) stołówce wojskowej — należy przez to rozumieć obiekt stacjonarny lub polowy punkt żywienia zbiorowego żołnierzy, w którym przygotowuje się posiłki według zasadniczych i dodatkowych norm żywienia.

§ 3. 1. Ustala się następujące normy żywienia żołnierzy:

- 1) zasadnicze:
 - a) żołnierska — 010,
 - b) szkolna — 020,
 - c) specjalna — 030,
 - d) operacyjna — 040 lub 044,
- 2) dodatkowe:
 - a) ogólna — 110,
 - b) chleba — 111,
 - c) napoju — 160,
- 3) polowe paczkowane:
 - a) indywidualna sucha — S,
 - b) skoncentrowana lądowa — PS-ląd,
 - c) skoncentrowana morska — PS-m.

2. Skład ilościowy i asortyment produktów spożywczych zawartych w normach żywienia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, określa tabela stanowiąca załącznik do rozporządzenia.

3. Skład ilościowy i asortyment produktów spożywczych zawartych w normach żywienia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, określają normy wojskowe ustalone w odrębnych przepisach.

§ 4. 1. Żołnierze mogą otrzymywać bezpłatnie żywienie według:

- 1) zasadniczych norm żywienia, w formie:
 - a) posiłków przyrządzanych w stołówkach wojskowych,
 - b) suchego prowiantu,
 - c) suchego prowiantu w zamian za części norm żywienia nie zrealizowane w formie, o której mowa w lit. a),
 - d) posiłków przyrządzanych na zlecenie przez kasyna wojskowe lub inne zakłady żywienia zbiorowego,
- 2) dodatkowych norm żywienia, w formie:
 - a) posiłków, o których mowa w pkt 1 lit. a) i d),
 - b) suchego prowiantu,
 - c) napoju.

2. Żołnierze uprawnieni do żywienia według różnych norm otrzymują żywienie według jednakowej dla wszystkich normy, jeżeli ich żywienie przygotowane jest w jednej stołówce wojskowej, a warunki techniczno-organizacyjne uniemożliwiają przygotowywanie posiłków według różnych norm.

3. Jeżeli norma żywienia, o której mowa w ust. 2, jest niższa od przysługującej, żołnierzowi wydaje się uzupełniający posiłek, odpowiadający różnicy wartości pieniężnych tych norm.

4. Żołnierzowi może być wydane żywienie w naturze w ilości podwójnej zasadniczej normy żywienia:

- 1) w przypadkach uniemożliwiających stawienie się w miejscu wydawania posiłków — do 48 godzin,
- 2) w pierwszej dobie mobilizacyjnego rozwinięcia jednostki wojskowej — w warunkach uzasadnionych względami organizacyjnymi.

5. Normy żywienia w formie posiłków lub suchego prowiantu nie wykorzystane w terminie przeznaczonym na ich realizację nie podlegają wydaniu.

§ 5. Żołnierze służby zasadniczej i oficerowie rezerwy otrzymują żywienie, z zastrzeżeniem § 19, przez okres odbywania czynnej służby wojskowej.

§ 6. Żołnierze służby nadterminowej otrzymują żywienie, z zastrzeżeniem § 19, w dniach wykonywania obowiązków służbowych oraz w okresie leczenia w izbach chorych, według norm żywienia przysługujących żołnierzom służby zasadniczej.

§ 7. Żołnierze rezerwy otrzymują 100% normy żywienia, jeżeli czas ćwiczeń wojskowych wynosi po-

nad 12 godzin, 75% normy, jeżeli ten czas wynosi od 8 do 12 godzin, i 35% normy, jeżeli ten czas jest krótszy niż 8 godzin.

§ 8. Żołnierze biorący bezpośredni udział w ćwiczeniach prowadzonych z udziałem żołnierzy państw obcych otrzymują wyżywienie według norm, standardów jakościowych i organizacyjnych ustalonych dla żołnierzy tych państw, jeżeli są one korzystniejsze od wyżywienia, o którym mowa w § 13 pkt 2 i pkt 4 lit. b).

§ 9. 1. Żołnierze otrzymują uroczysty posiłek przygotowywany, zgodnie z jadłospisem dekadowym, według normy wyżywienia żołnierskiej — 010 lub szkolnej — 020:

- 1) w dniu 24 grudnia i pierwszym dniu Świąt Wielkanocnych,
- 2) w dniu 31 grudnia lub 1 stycznia, 3 maja i 11 listopada,
- 3) w dniu święta Wojska Polskiego, w dniu święta rodzaju Sił Zbrojnych, rodzaju wojska i służby oraz jednostki wojskowej,
- 4) w dniu wręczenia sztandaru, nadania imienia patrona jednostce wojskowej i oficjalnego rozwiązania jednostki wojskowej,
- 5) w dniu przysięgi wojskowej i pożegnania żołnierzy odchodzących do rezerwy.

2. Uroczysty posiłek przygotowywany, zgodnie z jadłospisem dekadowym, według normy wyżywienia szkolnej — 020 otrzymują także, w Dniu Podchorążego, podchorążowie rezerwy odbywający przeszkolenie wojskowe.

§ 10. Wyżywienie według zasadniczej normy wyżywienia żołnierskiej — 010 otrzymują:

- 1) żołnierze służby zasadniczej i służby nadterminowej nie uprawnieni do innych zasadniczych norm wyżywienia,
- 2) żołnierze osadzeni w wojskowych aresztach dyscyplinarnych i izbach zatrzymań,
- 3) żołnierze służby zasadniczej skierowani do odbycia kary ograniczenia wolności.

§ 11. 1. Wyżywienie według zasadniczej normy wyżywienia szkolnej — 020 otrzymują żołnierze:

- 1) wchodzący w skład załóg okrętów wojennych i pomocniczych jednostek pływających Marynarki Wojennej,
- 2) w czasie:
 - a) ćwiczeń poza garnizonem i rekonesansów,
 - b) przebywania na poligonach i zgrupowaniach defiladowych,
 - c) udziału w zwalczaniu klęsk żywiołowych, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i likwidacji ich skutków, a także zabezpieczania i unieszkodliwiania materiałów wybuchowych i innych przedmiotów niebezpiecznych,
- 3) sportowcy wojskowi,
- 4) wyznaczeni do pełnienia służby w misji pokojowej organizacji międzynarodowej lub sił wielonarodo-

wych — przed wyjazdem w czasie pobytu w jednostce wojskowej przygotowującej do służby w misji pokojowej, od dnia rozpoczęcia przygotowania do dnia przekroczenia granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wyżywienie według zasadniczej normy wyżywienia szkolnej — 020 otrzymują również:

- 1) żołnierze służby zasadniczej i służby nadterminowej:
 - a) w jednostkach kawalerii powietrznej, desantowo-szturmowych, w Jednostce Wojskowej Nr 4101 i Jednostce Wojskowej Nr 2305 oraz w pododdziałach reprezentacyjnych i Orkiestrze Reprezentacyjnej Wojska Polskiego,
 - b) pełniący funkcje przełożonych żołnierzy, uprawnionych do tej normy,
 - c) uczestnicy kursów w ośrodkach szkolenia nurków i płetwonurków,
- 2) oficerowie rezerwy.

3. Wyżywienie według zasadniczej normy wyżywienia szkolnej — 020, w wymiarze 200% tej normy, otrzymują żołnierze służby zasadniczej i służby nadterminowej oraz oficerowie rezerwy:

- 1) w przypadku odbywania podróży służbowej lub wykonywania zadań służbowych na terenie garnizonu w warunkach uniemożliwiających korzystanie z posiłków w stołówkach żołnierskich, jeżeli wypłata równoważnika pieniężnego nie jest celowa,
- 2) konwojowani do innego garnizonu przez Żandarmerię Wojskową lub inne właściwe wojskowe organy porządkowe.

§ 12. Wyżywienie według zasadniczej normy wyżywienia specjalnej — 030 otrzymują sportowcy wojskowi, delegowani na zgrupowania i zawody o randze ogólnokrajowej.

§ 13. Wyżywienie według zasadniczej normy wyżywienia operacyjnej — 040 otrzymują:

- 1) żołnierze wchodzący w skład załóg okrętów podwodnych — w czasie rejsów,
- 2) żołnierze uczestniczący w ćwiczeniach wojskowych odbywanych w kraju wspólnie z żołnierzami państw obcych, z zastrzeżeniem § 8,
- 3) żołnierze wyznaczeni do pełnienia służby w składzie polskich kontyngentów wojskowych w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych lub sił wielonarodowych oraz w kwaterach głównych, dowództwach i sztabach tych misji — od następnego dnia po przekroczeniu granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej do dnia powrotu do jednostki, w której kontynuują służbę wojskową,
- 4) żołnierze jednostek wojskowych skierowanych poza granice państwa w celu udziału w:
 - a) konflikcie zbrojnym lub dla wzmocnienia sił państwa lub państw sojuszniczych,
 - b) ćwiczeniach wojskowych, z zastrzeżeniem § 8,
 - c) szkoleniu,

- d) akcjach ratowniczych, poszukiwawczych, humanitarnych i antyterrorystycznych,
 - e) przedsięwzięciach reprezentacyjnych,
- 5) sportowcy wojskowi, delegowani na zgrupowania i zawody o randze międzynarodowej.

§ 14. Wyżywienie według zasadniczej normy wyżywienia operacyjnej — 044, składającej się z produktów utrwalonych, konserw i koncentratów spożywczych, otrzymują żołnierze, o których mowa w § 13 pkt 3 i 4, w całości lub w formie wybranych posiłków w zamian za normę wyżywienia — 040.

§ 15. Wyżywienie według dodatkowej normy wyżywienia ogólnej — 110 otrzymują:

- 1) żołnierze służby zasadniczej, nadterminowej i oficerowie rezerwy, żywni w formie posiłków — w wymiarze 100% tej normy, jako uzupełnienie wyżywienia według norm wyżywienia żołnierskiej — 010 lub szkolnej — 020 — w dniu uroczystości lub święta, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 1,
- 2) żołnierze służby zasadniczej, nadterminowej i oficerowie rezerwy, żywni w formie posiłków — w wymiarze 40% tej normy, jako uzupełnienie wyżywienia według norm wyżywienia żołnierskiej — 010 lub szkolnej — 020 — w dniach:
 - a) świąt i uroczystości, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2—5,
 - b) pozostałych świąt państwowych i kościelnych ustawowo wolnych od pracy,
 - c) wykonywania zadań określonych w § 11 ust. 1 pkt 2,
- 3) żołnierze służby zasadniczej, nadterminowej i oficerowie rezerwy, żywni w formie posiłków — w wymiarze 40% tej normy, jako uzupełnienie wyżywienia według normy wyżywienia żołnierskiej — 010:
 - a) w czasie pełnienia służby wartowniczej,
 - b) w czasie pełnienia dobowych służb dyżurnych, dobowych dyżurów w obiektach specjalnych i punktach obserwacyjnych,
 - c) pełniący służbę w jednostkach Żandarmerii Wojskowej,
 - d) o wyjątkowo dużym wzroście i wadze ciała — na wniosek lekarza,
- 4) żołnierze służby zasadniczej — w wymiarze 40% tej normy, jako uzupełnienie wyżywienia według normy wyżywienia żołnierskiej — 010 — w dniach wzmożonego wysiłku fizycznego, powodowanego:
 - a) zajęciami szkoleniowymi w terenie górskim,
 - b) wykonywaniem prac w grupach remontowo-budowlanych,
 - c) okresowym wykonywaniem prac w grupach remontowych przy konserwacji i naprawach uzbrojenia i sprzętu wojskowego,
 - d) wykonywaniem prac związanych bezpośrednio z obsługą sprzętu lotniczego, radiolokacyjnego oraz z raketowymi materiałami napędowymi,
- 5) żołnierze służby zasadniczej i nadterminowej pododdziałów reprezentacyjnych i Orkiestry Reprezentacyjnej Wojska Polskiego — w wymiarze 40% tej

normy, jako uzupełnienie wyżywienia według normy wyżywienia szkolnej — 020,

- 6) żołnierze wchodzący w skład załóg okrętów wojennych i pomocniczych jednostek pływających Marynarki Wojennej, w czasie:
 - a) rejsów, pływania po akwenach portowych trwającego co najmniej cztery godziny i pełnienia dyżurów bojowych w porcie — w wymiarze 100%, jako uzupełnienie wyżywienia według normy wyżywienia szkolnej — 020,
 - b) rejsów poza Morze Bałtyckie oraz wizyt w portach zagranicznych — w wymiarze 70% tej normy, niezależnie od wyżywienia, o którym mowa w lit. a),
 - c) rejsów okrętów podwodnych — w wymiarze 70% tej normy, jako uzupełnienie wyżywienia według normy wyżywienia operacyjnej — 040,
 - d) stoczniowych remontów okrętów wojennych i pomocniczych jednostek pływających — w wymiarze 40% tej normy, jako uzupełnienie wyżywienia według normy wyżywienia szkolnej — 020,
- 7) żołnierze nurkowie i pletwonurkowie oraz żołnierze szkoleni na te stanowiska — w dniach wykonywania zadań pod wodą — w wymiarze 70% tej normy,
- 8) żołnierze Jednostki Wojskowej Nr 2305, w czasie:
 - a) ćwiczeń na morzu oraz nurkowania w innych akwenach wodnych — w wymiarze 150% tej normy,
 - b) ćwiczeń odbywanych poza garnizonem — w wymiarze 80% tej normy
 — jako uzupełnienie wyżywienia według normy wyżywienia szkolnej — 020.

§ 16. Dodatkową normę chleba — 111 otrzymują żołnierze wyłącznie jako uzupełnienie wyżywienia według norm wyżywienia, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3 lit. b) i c).

§ 17. 1. Napój, według dodatkowej normy napoju — 160, w ilości i rodzaju, niezbędnych do zaspokojenia potrzeb, otrzymują żołnierze w dniach wykonywania obowiązków służbowych:

- 1) w pomieszczeniach zamkniętych, w których temperatura spowodowana warunkami techniczno-technologicznymi i lokalowymi oraz atmosferycznymi przekracza 28°C,
 - 2) na otwartej przestrzeni, przy temperaturze otoczenia powyżej 25°C lub poniżej 10°C,
 - 3) o których mowa w § 11 ust. 1 pkt 2 lit. c).
2. Napój, w wymiarze 166% dodatkowej normy napoju — 160, otrzymują żołnierze:
- 1) o których mowa w § 13 pkt 2—4, jako uzupełnienie wyżywienia według normy wyżywienia operacyjnej — 040, z wyjątkiem wyżywienia według normy — 044,
 - 2) pełniący służbę w Jednostce Wojskowej Nr 2305.

§ 18. 1. Żołnierze, którym przysługuje bezpłatne wyżywienie z kilku tytułów, otrzymują wyżywienie tyl-

ko z jednego tytułu według najkorzystniejszej dla siebie zasadniczej normy wyżywienia oraz jednego najkorzystniejszego wymiaru z przysługujących wymiarów dodatkowej normy wyżywienia ogólnej — 110.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w § 15 pkt 3 lit. a).

§ 19. 1. Żołnierze nie otrzymują bezpłatnego wyżywienia i równoważnika pieniężnego w okresie przebywania na leczeniu w publicznych zakładach opieki zdrowotnej.

2. Żołnierze odbywający czynną służbę wojskową w kraju, skierowani w podróż służbową poza granicami kraju, nie otrzymują bezpłatnego wyżywienia i równoważnika pieniężnego za okres jej odbywania.

§ 20. Wysokości równoważników pieniężnych w zamian za wyżywienie otrzymywanych przez żołnierzy służby zasadniczej, nadterminowej i oficerów rezerwy równe są aktualnym wartościom pieniężnym poszczególnych norm wyżywienia.

§ 21. Równoważniki pieniężne w zamian za wyżywienie otrzymują żołnierze, o których mowa w § 20:

- 1) w okolicznościach uzasadnionych rodzajem wykonywanego zadania służbowego,
- 2) w przypadku odbywania podróży służbowej lub wykonywania zadań służbowych na terenie garnizonu w warunkach uniemożliwiających korzystanie z posiłków w stołówkach żołnierskich, z wyjątkiem przypadku, w którym otrzymali wyżywienie w naturze — w wysokości równej wartości pieniężnej 200% zasadniczej normy wyżywienia szkolnej — 020.

§ 22. Równoważniki pieniężne w zamian za wyżywienie otrzymują również:

- 1) żołnierze służby zasadniczej i oficerowie rezerwy w przypadku przebywania na:
 - a) całodobowej przepustce,
 - b) urlopie,
- 2) żołnierze służby nadterminowej — na ich wniosek, przy braku przeciwwskazań służbowych.

§ 23. 1. Równoważnik pieniężny wypłaca się z dołu wraz z uposażeniem:

- 1) żołnierzom służby zasadniczej i oficerom rezerwy — w przypadku, o którym mowa w § 22 pkt 1 lit. a), za miesięczne okresy obliczeniowe od dnia 21 miesiąca poprzedniego do dnia 20 miesiąca, w którym sporządza się listy uposażeń na następny miesiąc,
- 2) żołnierzom służby nadterminowej — w przypadku, o którym mowa w § 22 pkt 2, na podstawie sporządzanych odrębnie list należności pieniężnych.

2. W przypadkach, o których mowa w § 21 i § 22 pkt 1 lit. b), równoważnik pieniężny wypłaca się z góry, na podstawie sporządzanych odrębnie list należności pieniężnych.

3. Równoważnik pieniężny wypłaca żołnierzom służby zasadniczej, nadterminowej i oficerom rezerwy wojskowa jednostka organizacyjna, która realizuje dla nich zaopatrzenie żywnościowe.

§ 24. Traci moc zarządzenie nr 106/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 grudnia 1990 r. w sprawie stosowania należności żywnościowych przysługujących żołnierzom w czasie pokoju (Dz. Rozk. MON poz. 112 i z 1999 r. poz. 10).

§ 25. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *B. Komorowski*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej
z dnia 7 grudnia 2000 r. (poz. 1206)

SKŁAD ILOŚCIOWY I ASORTYMENT PRODUKTÓW SPOŻYWCZYCH
ZAWARTYCH W ZASADNICZYCH I DODATKOWYCH NORMACH WYŻYWIENIA ŻOŁNIERZY

(dziennie w gramach na osobę)

Symbol grupy produktów spożywczych	Nazwa grupy produktów spożywczych	Normy wyżywienia							
		zasadnicze					dodatkowe		
		żołnier - ska	szkolna	specjal - na	operacyjna		ogólna	chleba	napoju
		010	020	030	040	044	110	111	160
01	strączkowe	27	27	28	28	75	-	-	-
02	przetwory zbożowe	73	73	62	52	234	-	-	-
03	pieczywo	670	670	600	500	633	100	700	-
04	mięso i przetwory w przeliczeniu na mięso	259	292	400	430	423	83	-	-
05	tłuszcze zwierzęce w przeliczeniu na smalec	17	19	19	19	20	-	-	-
06	tłuszcze roślinne w przeliczeniu na olej	20	10	10	10	10	-	-	-
07	mleko i przetwory w przeliczeniu na mleko	700	790	975	1050	450	370	-	-
08	masło i śmietana w przeliczeniu na masło	36	46	64	66	45	20	-	-
09	jaja	25 (0,5) ^x	25 (0,5) ^x	50 (1) ^x	50 (1) ^x	-	25 (0,5) ^x	-	-
10	ryby i przetwory w przeliczeniu na filety ryb morskich	49	58	90	90	60	-	-	-
11	ziemniaki	700	700	600	500	360	-	-	-
12	warzywa i owoce bogate w witaminę C	120	132	160	170	-	65	-	-
13	warzywa i owoce karoteno - we	160	160	160	160	206	110	-	-
14	inne warzywa i owoce	297	365	560	695	397	420	-	-
15	cukry i słodcyce w przeliczeniu na cukier	71	73	84	97	117	20	-	-
16	woda pitna butelkowana	-	-	-	-	(2,5) [*]	-	-	(1,5) [*]

Uwaga:

Liczyby w nawiasie oznaczają wymiar: ()^x - w sztukach lub ()^{*} - w litrach.